

LÄNSSTYRELSEN
ÄLVSBORGS LÄN
Miljövårdsenhet
Per-Olof Martinsson
Tel 0521-70 197

BESLUT

1994-08-29

231-19092-93
61-208

Enligt sändlista

Bildande av NATURRESERVATET RANNEBERGET i Melleruds kommun

Uppgifter om reservatet

Benämning:	Naturreservatet Ranneberget
Kommun:	Mellerud
Socken:	Skållerud, Dalskog
Kartblad:	Ekonomisk karta 9C 4a
Gräns:	Se beslutskarta, bilaga 2 där gränsen är ytterkanten av den kraftigt punktstreckade linjen. Utmed allmänna vägen 1220 går reservatsgränsen ca 5 meter innanför vägbanans kant.
Fastigheter och ägare:	Se förteckning i bilaga 3
Areal:	83 ha (11 ha barrskog, 52 ha lövskog, 20 ha blandskog)
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen
Ändamål:	Att säkerställa de naturskogsliknande löv- och blandskogarnas och de örtrika ängsgranskogarnas ekosystem samt att säkerställa en mångfald livsmiljöer för ett stort antal hotade arter som förekommer i området.

Beskrivning av området

På gränsen mellan Skålleruds och Dalskogs socknar 3 km sydväst om Åsensbruk löper en markerad höjdsträckning längs Åklångens och Köttsjöns västra sida. Längs bergryggen, som har en karakteristisk, kullig profil, finns ett flertal namngivna höjder: Köttkullen, Janses kulle, Skårdsdalsberget, Ljungbergen, Ranneberget, Rödkullen och Jättekullen. Områdets högsta punkt, Tavlekullen på Skårdsdalsberget, ligger 174 meter över havet. Härifrån och från flera av de andra höjderna har man en storslagen utsikt över slättbygderna i söder och sydost. Terrängen inom området är starkt kuperad med djupa klyftor, lodräta stup och blockiga rasbranter.

På de högsta kullarna dominerar fattig barrskog med främst tall och vårtbjörk på torra partier och blåbärsgranskog på fuktigare partier. I de fuktiga dalgångarna och sluttningarna samt i rasbranterna omväxlar örtrika ängsgranskogar med frodiga bland- och lövskogar. Bitvis dominerar ädellövskog med en mångfald trädslag såsom ask, ek, lind, lönn och alm, asp och sälg och med ett välutvecklat buskskikt.

Bergryggen är till stor del uppbyggd av kloritsten och breccia, vilka båda är lättvittrade och näringsrika bergarter. Här har utvecklats en sällsynt rik och intressant flora som ger området

ett mycket högt vetenskapligt värde. Ett flertal hotade arter påträffas inom området. Som exempel kan nämnas uddbräken, hällebräcka, skogssvingel, blylav, örtlav, jättelav och gytterlav. Området är också en betydelsefull livsmiljö för den utrotningshotade vitryggiga hackspetten och hyser en sällsynt artrik landmolluskfauna med många hotade arter.

Områdets behov av skydd och vård

Ranneberget-Köttkullen har stora naturvärden ur bl.a. följande aspekter:

- zoologi: Stor betydelse som häcknings- och födosökslokal bl.a. för den utrotningshotade vitryggiga hackspetten. Viktig levnadsmiljö för ett flertal hotade landmollusker.
- botanik: Artrik lundflora med ett flertal hotade och sällsynta arter. Förekomst av ett flertal hotade oceaniska lavar.
- ekologi: Ett omväxlande område med en mångfald nischer för hotade och sällsynta organismer, bl.a. ängsgranskog och ädellövskog med utpräglad naturskogskaraktär.

Förutsättningen för att naturvärdena i områdets naturskogsmiljöer skall bestå och utvecklas är att de skyddas mot olika former av exploatering och att skogen i huvudsak tillåts utvecklas fritt. Därmed skapas goda möjligheter för hotade och sällsynta arter att fortleva i livskraftiga bestånd.

Ärendets beredning

Ranneberget ingår i område som är av riksintresse för naturvården benämnt "NP 12 Dalsformationens landskap", samt även i område av riksintresse för friluftslivet benämnt "FP 1 Dalslands sjö- och kanalsystem". I länets naturvårdsplan från 1976 har området placerats i klass II, område med högt naturvärde. I förslag till översiktsplan för Melleruds kommun anges området som "Naturområde av stort värde för naturvård, rekreation och rörligt friluftsliv".

I skrivelse den 27 november 1989 till länsstyrelsen från Dalslands Botaniska Förening pekade föreningen på de mycket höga naturvärdena inom området och angav ett flertal nya fynd av hotade och sällsynta arter.

Frågan om att bilda reservat av området aktualiserades i samband med planerade och genomförda avverkningar inom delar av området i början av 1990.

Länsstyrelsen beslutade den 6 juli 1990 om tillfälliga förbud enligt 11 § naturvårdslagen (NVL) för en treårsperiod. Beslutet överklagades den 20 juli 1990 av Tage Svensson samt den 30 juli 1990 av ett flertal markägare i en gemensam skrivelse. I beslut den 18 april 1991 avslog regeringen överklagandena.

Det interimistiska förordnandet förlängdes 1 år fram till och med den 1 juli 1994 genom länsstyrelsens beslut den 22 juni 1993. Beslutet överklagades den 13 juli 1993 av ett flertal markägare. I beslut den 21 oktober 1993 avslog regeringen överklagandet.

Exkursioner i området har genomförts bl.a. den 26 maj 1993 tillsammans med representanter för naturvårdsverket och naturskyddsföreningen, den 29 april 1994 tillsammans med markägare och den 11 april 1994 tillsammans med beredningsgruppen för miljö- och

markanvändning inom länsstyrelsens styrelse. Vid den senaste exkursionen gavs även möjlighet för markägarna att träffa styrelsens representanter.

Ett informationsmöte med samtliga markägare inbjudna hölls den 4 oktober 1993. Vid mötet deltog även representanter för lantmäteriverket och skogsvårdsstyrelsen. Representanter för länsstyrelsen deltog även i informationsmöte för markägarna den 19 januari 1994 som anordnades av LRF.

Förslag till beslut samt skötselplan för naturreservatet skickades på remiss den 15 december 1993. Melleruds kommun, Statens naturvårdsverk och Skogsvårdsstyrelsen har tillstyrkt reservatet. Synpunkter på reservatsförslaget har lämnats av Vägverket, Telia AB, Älvsborgs läns norra jaktvårdsförening, Dalslands ornitologiska förening, Dalslands botaniska förening, Nordals naturskyddskrets och Naturskyddsföreningen vitryggsgruppen. I remissvaren framfördes synpunkter på bl.a. föreslagna inskränkningar i jakträtten, reservatets omfattning, gränsdragningen utmed väg 1220, möjligheterna till underhåll av ledningar, samt placeringen av en parkeringsplats. Vid länsstyrelsens slutliga behandling av ärendet har vissa ändringar gjorts avseende förändringar av reservatets omfattning och gränsdragning samt utformningen av föreskrifter och skötsel av området. Därvid har inkomna synpunkter till stor del kunnat tillgodoses. Flertalet markägare har motsatt sig reservatsbildningen eller framfört mer eller mindre omfattande erinringar mot förslaget. Synpunkterna har endast delvis kunnat tillgodoses. Samtliga yttranden kommenteras kortfattat i bilaga 7.

Dispenser för gallring och avverkning har meddelats i fem fall inom det aktuella området.

Länsstyrelsens bedömning

Enligt länsstyrelsens mening är de höga naturvärdena vid Ranneberget av sådan karaktär att området utgör ett allmänt intresse för naturvärden i länet. Länsstyrelsen gör bedömningen att områdets naturvärden bäst kan ges långsiktigt skydd och utveckling genom bevarande som naturreservat. Härigenom tillgodoses naturresurslagens bestämmelser om en från ekologisk, social och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning.

Naturreservatets utformning är resultatet av ett omfattande utredningsarbete. Omfattning, bestämmelser, skötselinriktning etc. har slutligen utformats efter flera kontakter med bl.a. sakägare. Under denna process har ett flertal ändringar i förslaget genomförts. Det ursprungliga utredningsområdet omfattade ca 135 ha. Länsstyrelsens slutliga förslag omfattar 83 ha d.v.s. ca 63 % av utredningsområdet.

Flertalet berörda remissinstanser har i övrigt tillstyrkt reservatsbildningen eller lämnat mindre erinringar och synpunkter som i allt väsentligt har kunnat tillgodoses.

Sammanlagt berörs nu tio jordbruksfastigheter och en fritidsfastighet. På två av jordbruksfastigheterna (Anolfsbyn 1:17 och Amundsrud 1:3) innebär reservatet endast en marginell påverkan. Fem av fastigheterna (Anolfsbyn 1:36, Anolfsbyn 1:40, Heden 1:13 och Heden 1:14) är av sådan begränsad omfattning att de enligt länsstyrelsens bedömning bör betraktas som deltids- eller fritidsjordbruk. Reservatsintrånget varierar för de olika fastigheterna och uppgår som mest till 30 % av den produktiva skogsmarksarealen.

För fritidsfastigheten (Anolfsbyn 1:39) innebär reservatet en viss påverkan på möjligheten att ta ut husbehovsved. Detta bör emellertid inte påverka möjligheterna till fortsatt användning av fastigheten som fritidsfastighet.

För två av de resterande tre fastigheterna (Heden 1:6, 1:7, 1:23 och Grönhult 1:2, 1:21), som bedöms utgöra heltids skogs/jordbruk, innebär reservatet en försämring av brukningsenheterna. Av den produktiva skogsmarksarealen berörs ca 23 % respektive 17 %. Intrånget bör dock enligt länsstyrelsens bedömning inte innebära en avgörande påverkan på fastighetsägarnas möjlighet till framtida försörjning från brukningsenheterna.

För fastigheten Anolfsbyn 1:41 slutligen innebär intrånget en försämring av jord/skogsbruksenheten som enligt länsstyrelsens mening kan påverka fastighetsägarens framtida försörjning från jord- och skogsbruket.

Vid förhandlingar om intrångsersättning kommer intrångets omfattning för heltids skogs/jordbruken att särskilt beaktas och möjligheterna till ersättningsmark att utredas.

Länsstyrelsens slutliga förslag till avgränsning av reservatet omfattar till stor del branter och andra impedimentmarker. Länsstyrelsens samlade bedömning är att det intrång som reservatet innebär är av begränsad omfattning. Med avvägning mellan berörda allmänna och enskilda intressen anser länsstyrelsen att naturreservatet bör bildas med den avgränsning och de bestämmelser som nedan följer.

Länsstyrelsens beslut

Det beskrivna området som avgränsas med en punktstreckad linje på bifogad karta (bilaga 2) bör av skäl som ovan utreds särskilt skyddas på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur. Länsstyrelsen förklarar därför med stöd av 7 § naturvårdslagen (NVL) området som naturreservat.

Naturreservatets namn skall vara Ranneberget.

Ändamålet med reservatet skall främst vara att bevara och utveckla skogsmiljöerna och därtill knutna ekologiska, zoologiska och botaniska värden.

Föreskrifter för naturreservatet

För att trygga ändamålet med naturreservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ NVL och 9-10 §§ naturvårdsförordningen (NVF) att nedan angivna föreskrifter samt bestämmelser om naturvårdsförvaltningen skall gälla.

A. Föreskrifter med stöd av 8 § NVL angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att nyttja fastighet inom naturreservatet.

Förutom föreskrifter och förbud enligt andra författningar är det förbjudet att

1. uppföra byggnad, vindskydd, koja eller annan anläggning;
2. anlägga väg eller parkeringsplats;
3. uppföra mast, antenn eller liknande anordning;
4. bedriva täkt av berg, sten, grus, sand, lera, matjord, torv eller andra material kommersiellt eller för husbehov;
5. anordna upplag;
6. borra, spränga, gräva, schakta, utfylla, tippa eller på annat sätt skada mark, klippor och block;
7. anlägga nytt dike eller dämma;
8. tillföra kemiskt bekämpningsmedel, pH-reglerande medel eller växtnäringsämne på mark eller i vatten;
9. dra fram mark- eller luftledning;
10. slutavverka, gallra, röja eller utföra annan skogsvårdande åtgärd såsom att ta bort dött träd eller vindfälle inom delområden betecknade med A på bifogade karta, bilaga 2;
11. inplantera för området främmande växt- eller djurart;

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

12. rensa befintligt dike;
13. slutavverka, gallra, röja eller utföra annan skogsvårdande åtgärd såsom att ta bort dött träd eller vindfälle inom delområden betecknade med B på bifogade karta, bilaga 2;
14. anlägga stig, spång eller brygga;
15. jaga annat än älg och rådjur;
16. uppföra stängsel eller annan hägnad.

Åtgärder enligt bifogade fastställda skötselplan (bilaga 6) får dock utföras av naturvårdsförvaltaren eller den som naturvårdsförvaltaren utser utan hinder av föreskrifterna AS (avser tillfälliga upplag i samband med skogsvårdande åtgärder), A6 (avser begränsad grävning och utfyllnad i samband med iordningställande av stig och källa enligt skötselplanen), A10 (avser röjning av kullfallna träd över stig och väg samt löpande underhåll av stig) och A13.

B. Föreskrifter med stöd av 9 § NVL om skyldighet att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till mark inom naturreservatet förpliktigas tåla att nedan angivna anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med naturreservatet.

1. Röjning och gallring av områden enligt bifogade, fastställda skötselplan.

2. Uppförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens friluftsliv, såsom informationstavlor och stigar enligt den bifogade, fastställda skötselplanen.
3. Utmärkning och upplysning om naturreservatet i enlighet med den bifogade fastställda skötselplanen.

C. Föreskrifter med stöd av 10 § NVL om vad allmänheten har att iaktta inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra författningar är det förbjudet att

1. plocka eller gräva upp växter, bryta kvistar eller på annat sätt skada vegetationen;
2. döda, skada eller insamla djur, mossor, lavar och vedsvampar;
3. tälta, uppföra vindskydd eller ställa upp husvagn;
4. göra upp eld;
5. framföra motorfordon, annat än på befintlig körväg mellan Janses kulle och Köttkullen;
6. rida i terrängen utanför befintliga, anlagda två körvägar;
7. cykla i terrängen eller på stigar utanför befintliga anlagda två körvägar;
8. medföra hund som inte är kopplad;
9. anbringa skylt, affisch eller därmed jämförlig anordning;
10. snitsla spår eller ordna orienteringskontroll;
11. utöva idrottstävling eller träning i terrängen utanför markerade stigar och leder;
12. organisera lägerverksamhet.

D. Föreskrifter med stöd av 9 § NVF rörande naturvårdsförvaltningen.

1. Naturreservatet ska förvaltas och skötas i enlighet med av länsstyrelsen fastställd skötselplan. Med stöd av 9 § NVF fastställer länsstyrelsen bifogade skötselplan, bilaga 6. Åtgärder enligt skötselplanen sker i naturvårdsförvaltarens regi. Skötselplanens målsättningar och riktlinjer gäller utan begränsning i tiden. I övrigt bör en översyn och eventuell revidering av planen ske med ca 10 ars mellanrum.
2. Länsstyrelsen skall vara naturvårdsförvaltare.
3. Naturreservatet skall av naturvårdsförvaltaren utmärkas i enlighet med svensk standard (SIS 021522) och Statens naturvårdsverks anvisningar.

I särskilda fall kan länsstyrelsen med stöd av 12 § NVL, medge undantag från meddelade föreskrifter.

Enligt 37 och 38 §§ NVL gäller bland annat att den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot föreskrift som meddelats enligt 8 eller 10 §§ NVL kan dömas till böter eller fängelse i högst sex månader och förpliktigas ersätta kostnad som föranleds av gärningen.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 39 § NVL vid vite förelägga honom om att rätta vad olovligen skett. Länsstyrelsen har vidare möjlighet att hos kronofogdemyndigheten få handräckning för att åstadkomma rättelse.

Hur man överklagar, se bilaga 5 (formulär 2).

Beslut i ärendet har fattats av länsstyrelsens styrelse. I styrelsens beslut har deltagit landshövdingen samt ledamöterna Arne Bengtsson, Britt Bohlin, Gunnar Engqvist, Sven-Ingvar Eriksson, Ulrik Hammar, Gunnar Högborn, Lars-Olof Johansson, Ingvar Karlsson, Solveig Kjörnsberg, Elizabeth Nyström, Leif Olsson och Lars-Gerhard Westberg samt ersättarna Gunnar Peterson och Maj Steen. I den slutliga handläggningen har deltagit byrådirektören Martinsson, föredragande samt länsrådet Åkerlund, miljövårdsdirektören Enander, bitr. miljövårdsdirektören Schafferer, länsantikvarien Åkerström, bitr. länsarkitekten Wockatz, lantmätare Lindqvist, överlantmätdarmyndigheten, och länsassessorn Josef son.

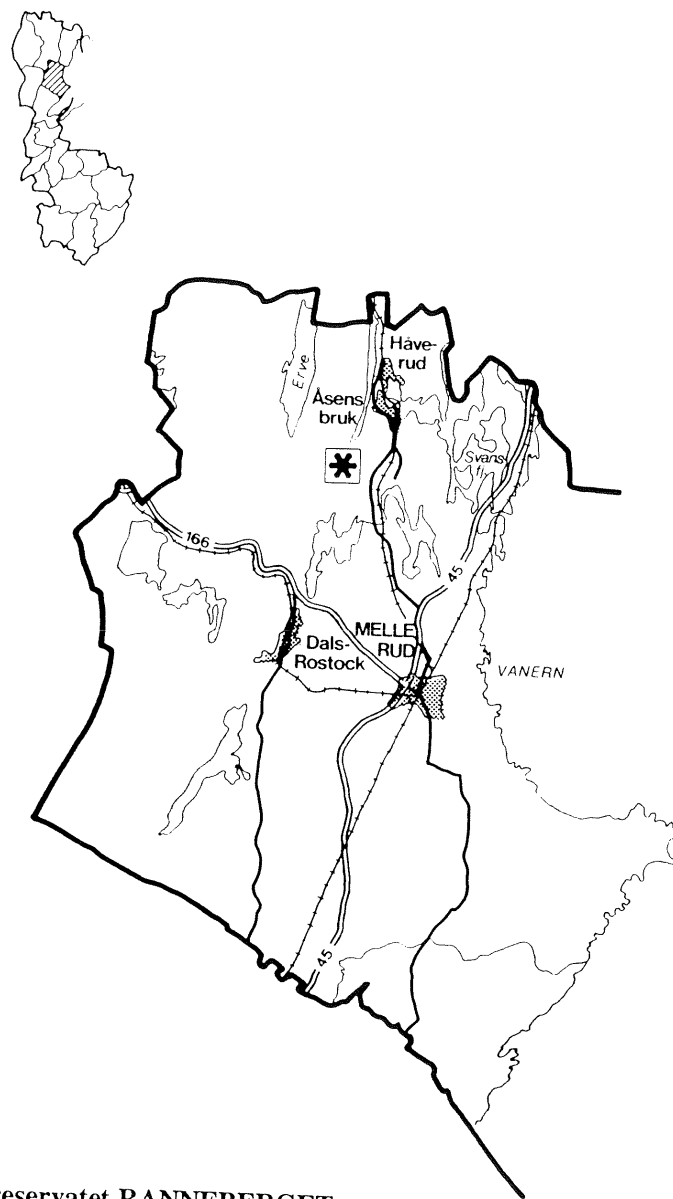
Bengt K. Å. Johansson

Per-Olof Martinsson

Bilagor

1. Översiktskarta
2. Beslutskarta
3. Fastighetsförteckning
4. Sändlista
5. Hur man överklagar
6. Skötselplan
7. Sammanställning av inkomna yttrande

MELLERUDS KOMMUN

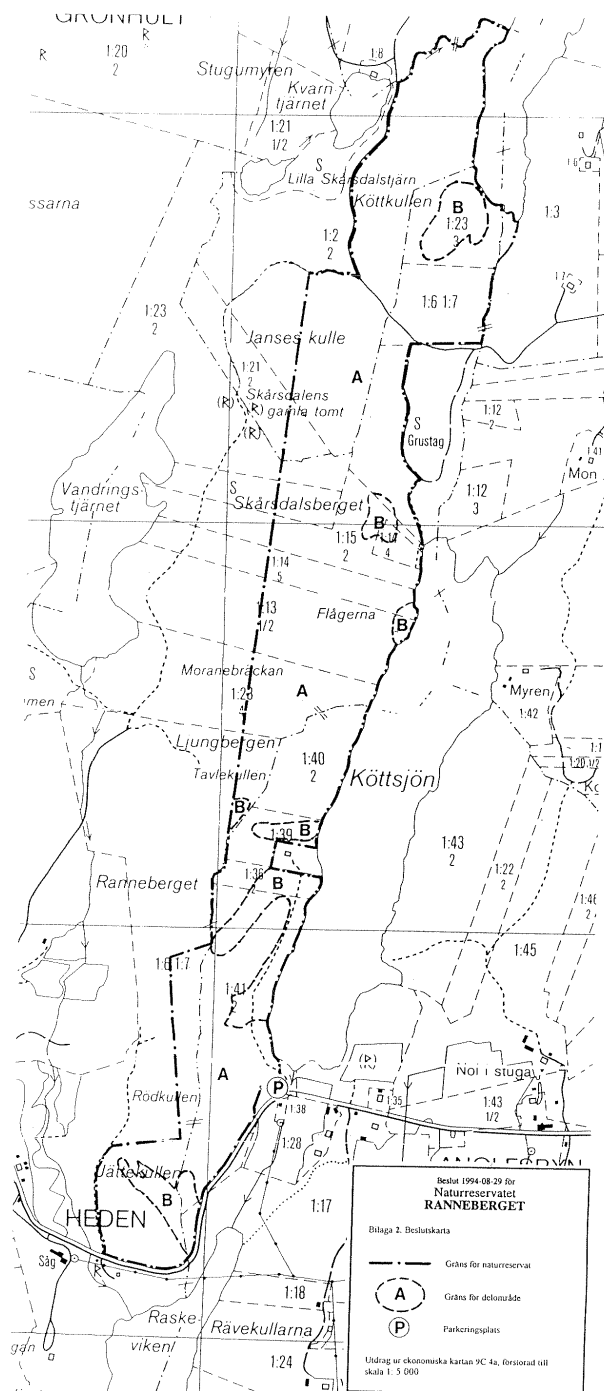

Naturreseptatet RANNEBERGET
Melleruds kommun, Älvsborgs län

Bilaga 1
Översiktskarta

 Naturreseptatets läge

0 5 10 km

Skötselplan för naturreservatet Ranneberget i Melleruds kommun

Förord

Föreliggande skötselplan för naturreservatet Ranneberget har upprättats av länsstyrelsen under 1993. Till grund har legat en naturinventering av området, genomförd av Dan Nilsson under mitten av 1970-talet, som kompletterats med specialinventeringar av landmollusker (Ted von Proschwitz och Henrik Waldén), svampar (Anders Bohlin) och vitryggig hackspett (Lars Sjögren). Uppgifter om förekomst av hotade arter har även lämnats av privatpersoner, bl.a. Claes Kannesten och Torsten Örtenblad. Materialet har sammanställts av länsstyrelsen under 1991-93. Samråd med naturvårdsverket har skett.

Skötselplanen består av två delar:

I ALLMÄN BESKRIVNING av naturreservatet

1. Administrativa data
2. Grund för beslut att bilda naturreservat
3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

II PLANDEL, som delas in i följande avsnitt

1. Disposition och skötsel av mark och vatten
 2. Anordningar för rekreation och friluftsliv
 3. Tillsyn
 4. Dokumentation
 5. Revidering av skötselplanen
 6. Finansiering av naturvårdsförvaltningen
 7. Bilagor
-
- A. Skötselplanekarta
 - B. Kostnader och intäkter
 - C. Litteraturförteckning

I ALLMÄN BESKRIVNING

1. Administrativa data

Benämning: Naturreservatet Ranneberget

Objektnummer:

Beslutsdatum: 1994-08-29

Kommun: Mellerud

Registerområde: Skålleruds och Dalskogs socknar

Topografisk karta: Skala 1:50 000, 9C SV

Ekonomiskt kartblad: Skala 1:10 000, 09240

Naturgeografisk region: 21a

Arealer: Totalareal ca 83 ha

Fastigheter: Se fastighetsförteckning, bilaga 3 till beslutet

Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen

2. Grund för beslutet att bilda naturreservatet samt föreskrifter, se länsstyrelsens beslut den 29 augusti 1994 - dnr 231-19092-93 - Bildande av naturreservatet Ranneberget.

3. Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

3.1 Naturförhållanden

Landskap, topografi och geologi

Området är beläget i sydöstligaste delen av bergryggen Lianefjäll i Dalskogs och Skålleruds socknar i Melleruds kommun, Dalsland. Området är starkt kuperat med ett flertal markerade höjder och mellanliggande dalgångar och bergklyftor. Från höjderna har man en storslagen utsikt över slättbygderna i öster och sydost.

Berggrunden domineras av lättvittrade och näringsrika bergarter, främst kloritsten och breccia, i de låglänta partierna samt av mer svårvittrade och näringsfattiga bergarter med granitisk sammansättning i höjdpartierna. Området ingår i den s.k. Dalformationen, vilken huvudsakligen utgörs av omvandlade havssediment.

Vegetation

Längs bergbranterna och i dalgångarna dominerar frodiga och artrika ädellövskogar tillsammans med örtrik ängsgranskog. Dessa vegetationstyper står i skarp kontrast till de mycket fattiga hällmarkstallskogarna uppe på de högsta höjderna.

Lövskogarna har till stor del utpräglad naturskogskaraktär med ett artrikt och olikåldrigt trädskikt som även rymmer mycket gamla och grova träd. Påfallande är den stora rikedomen på döda träd och död ved. Här finns ett väl utvecklat busk- och fältskikt med ett flertal näringskrävande arter som är typiska för rika lundmiljöer i Västsverige. Murgröna, skogstry, backskäfting, nässelklocka, skogsstarr, dvärghäxört, korallrot, vårärt, vippärt och sårläka är några exempel på väl företrädde arter inom området.

Inom området finns de hotade arterna hällebräcka (hotkategori 4), idegran (hotkategori 4),

skogssvingel (hotkategori 3) och uddbräken (hotkategori 2).

Även epifytfloran på lövträden är påtagligt artrik och har utpräglad oceanisk till suboceanisk karaktär och varav ett flertal hotade arter som jättelav (hotkategori 1), örtlav (hotkategori 1), blylav (hotkategori 2), gytterlav (hotkategori 1) och kort parasitpik (hotkategori 4).

De fattiga barr- och blandskogarna uppe på höjpartierna domineras av hedartad vegetation i fältskiktet.

Djurliv

Genom att området till stor del har naturskogskaraktär med stor artrikedom, olikåldrigt trädskikt och god tillgång på döda träd och död ved finns förutsättningar för ett mycket rikt fågelliv. Inom området ses regelbundet de hotade arterna vitryggig hackspett (hotkategori 1), stenknäck (hotkategori 4) och nötkråka (hotkategori 4).

Även störningskänsliga och krävande organismer som landmolluskerna är mycket väl företrädade. I blockbranterna påträffas ett flertal sällsynta eller hotade arter som *Spermodea lamellata* (hotkategori 3), *Ena obscura* (hotkategori 3), *Macrogastra ventricosa* (hotkategori 2), *Vitrea contracta*, *Aegopinella nitidula* och *Oxychilus cellarius*.

Tillgänglighet och anordningar för friluftslivet

Området nås från öster via en liten tillfartsväg från länsväg 1221 mot Åsensbruk samt i söder och väster från länsväg 1220 mellan Skållerud och Dalskog.

Genom området löper ett antal små skogsstigar och brukningsvägar som på flera ställen är tämligen svårframkomliga.

II PLANDEL

1. DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

1.1 Övergripande mål

Ändamålet med naturreservatets skötsel skall vara att bevara och utveckla områdets biologiska värden, samt att hålla reservatet tillgängligt för vetenskaplig och pedagogisk verksamhet samt friluftsliv.

Målet för områdets skötsel ska vara att bevara och utveckla de naturskogsliknande löv- och blandskogsbeståndens karaktär. Övriga delar av området skall genom naturlig föryngring och åtföljande fri utveckling efter reglerad avverkning av barrskogen successivt komplettera befintlig bland- och lövskog till ett större sammanhängande område med naturskogskaraktär.

Härigenom skapas förutsättningar för de arter som för sin överlevnad är beroende av större sammanhängande områden med lång skoglig kontinuitet och orördhet.

1.2 Generella riktlinjer och åtgärder Skogsmark

Ädellövskog, blandlövskog och blandskog i branter och dalgångar har till stor del naturskogskaraktär. Dessa områden lämnas till fri utveckling utan avverkning eller gallring, och där även torrakor och lågor lämnas. Skogsvårdslagens hygienregler skall inte gälla inom området.

Inom vissa delar av området bl.a. vid Janses Kulle har under lång tid skogsbete förekommit. För att bibehålla beteskaraktären kan den del (norra delen av Janses kulle) som fram till nu har betats även i fortsättningen hävdas genom skogsbete.

Röjning längs de stigar som anges under avsnittet "Anordningar för rekreation och friluftsliv" bör dock vid behov fortlöpande ske.

Om olägenhet uppkommer p.g.a. kullfallna träd i Köttsjön skall naturvårdsförvaltaren avlägsna dessa.

Normalt underhåll av befintliga ledningar kan vid behov fortlöpande ske.

Faunavård

Inga särskilda åtgärder vidtas i faunavårdande syfte.

Jakt

Förordnandet innebär att jakt endast tillåts på älg, rådjur. För jakt på övrigt vilt erfordras länsstyrelsens tillstånd.

1.2. Behandling av skötselområden

Reservatet har indelats i 3 skötselområden som redovisas i denna beskrivning och på skötselplanekartan (bilaga A)

1.2.1. skötselområde 1 (1 delområde)

Beskrivning:

Rasbranter och sluttningar täckta av ädellövskog samt blandskogar med varierande inslag av ädel- och triviallövträd samt gran och tall. Skogen har huvudsakligen naturskogskaraktär med stor rikedom på döda träd och lågor med varierande nedbrytningsgrad. I skogen finns ett rikt och väl dokumenterat fågelliv med många häckande arter. Floran är lundartad och innehåller flera krävande arter. På ädellövträden och på asp växer rikligt med sällsynta oceaniska lavar. Naturvärdena är mycket höga.

I skötselområdet ingår även bestånd med tät, ung lövskog vid östsidan av Janses kulle och norr om Jättekullen. Delar skogen vid Janses kulle har fram till nu hävdats genom skogsbete.

Målsättning:

Naturskogskaraktären ska bibehållas och utvecklas. Förutsättningarna för bl.a. de oceaniska lavarna och landmolluskernas möjligheter att överleva i livskraftiga bestånd skall bevaras och förstärkas genom att området lämnas till fri utveckling.

Delar av de täta lövskogsbestånden vid Janses kulle kan med fördel hävdas genom lättare gallringar och fortlöpande skogsbete för att gynna uppkomsten av grövre lövträd i en gles, betespräglad lövskogsmiljö.

Skötselåtgärder:

Inga skötselåtgärder med följande undantag.

- Träd som hotar att falla över befintliga 2 körvägar och stig enligt bifogade skötselplanekarta (bilaga A) får avverkas.
- * Röjning av nedfallna träd över den stig som anges under avsnittet "Anordningar för rekreation och friluftsliv" får vid behov för framkomligheten utföras.

1.2.2. skötselområde 2 (7 delområden)

Beskrivning:

Områdena domineras av täta granbestånd med varierande åldrar. Fältskiktet är till stor del örtrikt men saknas bitvis nästan helt p.g.a. trädbeståndens täthet.

Målsättning:

De f.n. barrskogsdominerade områdena skall på sikt omföras till bland- eller rena lövskogsbestånd genom att huvuddelen av barrträden avverkas, varefter naturlig förnygring och efterföljande fri utveckling skall dominera.

Skötselåtgärder:

Under en övergångsperiod om ca 20 år skall huvuddelen av barrträden avverkas i samråd med länsstyrelsen. Avverkning kräver emellertid tillstånd enligt föreskrift-en A 13 för reservatet. Avverkade områden lämnas därefter till naturlig förnygring och fri utveckling. Ingen hyggesrensning eller plantering utförs.

1.2.3. skötselområde 3 (5 delområden)

Beskrivning:

Hyggen av varierande åldrar varav vissa har kraftigt lövuppslag. Vissa hyggen är planterade med gran.

Målsättning:

Genom naturlig förnygring och i huvudsak fri utveckling skall skogen tillåtas utvecklas mot lövrika naturskogsliknande bestånd.

Skötselåtgärder:

Hyggena skall lämnas till i huvudsak fri utveckling. Icke planterade hyggen skall ej planteras. I planterade hyggen genomförs vid lämplig tidpunkt röjning av en del av granplantorna för att förhindra grandominans under beståndens kommande utveckling.

1.2.4. skötselområde 4 (1 delområde)

Beskrivning:

Ungt och tätt lövskogsbestånd som fram till nu hävdats genom bete samt lättare gallringar och röjningar.

Målsättning:

Fortsatt hävd genom lättare gallringar och röjningar samt fortlöpande skogsbete för att gynna uppkomsten av grövre lövträd i en gles, betespräglad lövskogsmiljö.

Om betesdrift ej kan ordnas skall området lämnas till fri utveckling och tillåtas ingå i skötselområde 1.

Skötselåtgärder:

Årligen återkommande bete samt lättare gallring och röjning. Alternativt inga särskilda skötselåtgärder.

2 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

2.1 Övergripande mål och riktlinjer

Syftet med åtgärderna skall vara att underlätta för allmänheten att besöka delar av reservatet på sådant sätt att konflikter med områdets natur- och kulturvetenskapliga värden undviks, samt att informera besökarna om reservatets natur- och kulturvärden.

2.2 Åtgärder

Tillgänglighet

I anslutning till den södra entrén vid Köttsjöns sydsida, enligt markering på skötselplanekartan (bilaga A), iordningsställs en parkeringsplats för ca 5 fordon.

Friluftsanordningar

Stigar

Den stig längs Köttsjön som anges på skötselplanekartan (bilaga A) skall iordningställas och fortlöpande underhållas genom erforderlig röjning av sly och nedfallna träd.

Vid iordningställandet får endast minsta möjliga ingrepp i form av grävning och utfyllnad utföras. Stigen skall anpassas efter naturgivna förutsättningar.

Om så bedöms lämpligt bör möjligheterna att upprusta ytterligare stigar i området undersökas.

Nyanläggning av stigar erfordrar undantag enligt 12 § NVL.

Sanitära anordningar

Vid behov skall sanitära anordningar utplaceras i anslutning till områdets parkeringsplats.

Renhållning

Vid behov skall sopkärl utplaceras i anslutning till parkeringsplats och entré till reservatet.

Information

Informationsskyltar skall uppsättas vid parkeringsplats och entré söder om Köttsjön. Skyltarna skall ha av länsstyrelsen godkänd text och skall innehålla en orienteringskarta som visar reservatets omfattning, stigar, sopmajor etc. Skyltarna skall också ge en kort beskrivning av områdets natur- och kulturvärden, allmänt skyddsmotiv, beslutsmyndighet, naturvårdsförvaltare samt föreskrifter för den besökande allmänheten. Skyltarna uppsätts på skyltställ av tryckimpregnerat trä. Mindre informationsskyltar kan också uppsättas där stigar leder in i området, t. ex. norr om Köttsjön.

En enkel natur/kulturguide (folder) för reservatet bör tas fram.

Gränsmarkering av reservatsområdet skall utföras i enlighet med naturvårdsverkets anvisningar.

3 TILLSYN

Naturvårdsförvaltaren svarar för tillsynen av reservatsområdet. Avtal och arbetsinstruktioner upprättas av naturvårdsförvaltaren.

4 DOKUMENTATION

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder genom att ange typ av åtgärd, datum för åtgärdens utförande samt kostnader för naturvårdsförvaltningen och finansiering.

Inom skötselområde 1 finns bestånd med blandskog och bestånd med betydande granföryngring. Dokumentation skall även innebära en fortlöpande översyn för att klarlägga om granen hotar att konkurrera ut lövträden i dessa bestånd och därmed kan skada betydande naturvärden. Därvid skall åtgärder övervägas för att minska andelen gran i bestånden. För sådana åtgärder erfordras undantag enligt 12 § NVL.

5 REVIDERING AV SKÖTSELPLAN

Skötselplanen skall ses över vart 10:e år eller när berörda parter anser det påkallat.

Vid revidering skall bl.a. följande punkter ses över.

- * Den oceaniska lavflorans utveckling skall utvärderas. Därvid skall ställning tas till skötselåtgärdernas respektive den fria utvecklingens inverkan på lavflorans status.
- * Landmolluskfaunans utveckling skall utvärderas. Därvid skall ställning tas till skötselåtgärdernas respektive den fria utvecklingens inverkan på landmolluskfaunans status.
- * Områdets värde för den vitryggiga hackspetten skall utvärderas. Ställning skall därefter tas till fortsatt skötsel av området.
- * Kärnväxtflorans utveckling, bl.a. uddbräken och taggbräken, skall utvärderas. Ställning

skall därefter tas till fortsatt skötsel av området.

6 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Ekonomisk utredning

Länsstyrelsen har gjort en ekonomisk utredning daterad 1994-07-20 avseende kostnader och intäkter för naturvårdsförvaltningen. Utredningen biläggs (bilaga B).

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Till åtgärder enligt skötselplanen utgår 100 % statsbidrag.

